

Ioannis|| Climaci Ab-||batis Montis|| Synai,|| Scala Paradisi

Johannes <Climacus>

Coloniae, 1583

VD16 J 520

De gula Gradus. XIIII.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55433](http://urn.nbn.de/hbz:466:1-55433)

nullis appellatum dicit Dæmonium meridianum. Hinc circa meridiem monachos dormire solitos, tum ex vita Gregorij pape, tum etiam ex nostri Climaci huic libello praesixa vita comprobatur.

- 2 Nos septem tantum viiæ capitalia numeramus. Venerates octauam, que cenodoxia vel inanis gloria appellatur, adiiciebant.
- 3 Synaxes erant celebres conuentus & cœtu in quibus monachi ad unum certum locum vel oraturi, vel psalmiodiam suam decantaturi, vel denique exhortationem sacram audiuti conueniebant, & πὸ τὸ ινάγειν hoc est à congregando dictæ.
- 4 Alludit ad illud Christi Regnum celorum vim patitur & violenti rapiunt illud.
- 5 Hanc alibi indolentiam vocavit; describit autem infra gradum 7.
De vitiosis acedia effectibus, differit Cassianus libro 10. instit. monast. cap. 2. 4. 6. De remedij contra can. dem cap. 7. & vlt. eiusdem libri.

De gula Gradus. XIII.

De gula loqui instituentes si nunquam alias, nunc maxime contra nosipos philosophari proposuimus. Mirum enim, si quis unquam hac liber euasit, nisi forte qui sepulchrum habitauerit. Gastrimargia, est simulatio ventris: cum enim satiatus fuerit, indigere se clamat: & cum distentus atque disruptus, vociferatur esurient. Gastrimargia, est saporum variorumque liquorinum opifex, suavitatis fons. Obstruxisti venam & aliunde prorumpit, hac quoque ageribus obruta sibi aliam viam fecit. Extinxisti flammarum, & aliunde reuixit. Itaque

K 2

turpis

rursus extincta superatus ab alia es. Gastrimargia
est oculorum seductio, modica fus ipiens, & uni-
uersa simul absorbere sugerebatur. Ad eum sus gastri-
margiam saepe inanis gloria inimiicitias gerit, &
super infelici monacho quasi venali mandiblio
tunc pugnat. Haec illum ut iejunium soluat, im-
pellit. Illa ut virtutem abstinentia prodat modi-
omnibus urget. Sapientius monachus utrumque va-
tabit, & suo tempore alteram altera arabit, &
se penitus abijectet. Carnis igne crescente iumento
niamus, atque in omni tempore & loco, abstinen-
tiam seruemus. At cum sedatus extinctusque fu-
rit, quod quidem dum in via sumus fieri vix pos-
se puto, tunc iam opus nostrum atque abstinenti-
celemus. Vidi nonnunquam illi sione dæmonum
seniores aliquos benedictione sua, iuvenes no-
bi subditos ad potandum vinum, atque ad tem-
tendum abstinentiam reliquam hortari. His si se-
erint probatae vitæ atque autoritatis habuerint
que testimonium in domino, obtemperandum
est, moderate tamen, si vero negligentiores sint,
huiusmodi illorum benedictionem non curent.
Atque potissimum si adhuc carnis ardoribus inti-
stamur. Putauit EVA GRIVS sapientissi-
mum se omnium acritate sensus fieri, sed fru-
dem passus sibi mentitus est miser, insipientium
insipientius ex hoc ipso ostensus est. Quod vi-
in plerisque alijs, ita & in hoc queque animaduer-
potest. Ait enim quondam cum variis delicato-
que cibis anima oncupiscit, pane angustetur &
aqua. Simile enim quiddam dicere videtur, ac
puero præciperet ut scalarium gradus omnes uno
passu repente condescenderet. Quam nos ipsius ir-
rationabilem sententiam vententes ita dicimus.
**Cum variis delicatosque cibos anima concupi-
cit &**

cit & quærit, nature proprium aliquid videtur inquirere. Quocirca summa industria contra hujusmodi callidissimam insidiatricem vigilandū est, alioqui grauissimum contra nos excitabit bellū, ruinæque laqueos parabit. Primum itaque abscedamus a nobis eos cibos qui impugnare possunt, tum vero etiam calidos ne oleum flammæ adiiciamus. Deinde vero suaves que ac delicatos, si fie i potest, cibos corpori indulgeamus, qui facile repleant, & maxime leues vilesque & exigui sunt, ut ex repetitione facili inexp̄cibilem eius audiatur faciemus. Per exiguitatem vero levitatem atque velitatēm celeri digestione se uta, cito respirare possumus animo, atque a calore tanquam a flagello liberi. Si dignitatis intueantur, animaduertemus quodquot sunt ex rebus spirantibus cibi. eos minus suo calore in nobis incentiū. x. itare libidinis. Ride cum spiritum, qui tibi post cibum, ut consuetam refecti nis horam differas, improbè surgerit: cum enim nona hora superuenierit, priorem abnegavit concordiam. A'ja instantibus, alia reis continentia conuenit. I'lis enim corporis motus in signum ¹ est, isti vero usque ad mortem & finem aduersus hoc inexorabili iter atque irrecorribilitate se habent. Ac priores illi iugū quidem per animi moderationem seruare volunt, sequentes vero D E V M per animæ mœtorem perpetuamque compunctionem sibi p'aca' e student. Tempus lætitiae & conso'ationis perfecto quidem viro est, cum nulla rerum mortalium angitur cura, ei vero qui adhuc in certamine est col'lationis tempus. viti' so autem festivitas ² festiuitatum, celebritasque celebritatum. Insomia ciborum & dapum in corde, gulæ deditorum. Iudiciorumque, & cruciatum in corde lugentium.

150 IOANNES. CLIMACI DE

Escarum facetas fornicationis est mater. Afflictio autem ventris, charitatem parit. Qui leonem blanda demulcet manu, nonnunquam illum mansuefacit. Qui vero corpus obsequijs fouet, ipsum amplius efferauit. Gaudet Iudeus sabbato, & diem festum facit. Monachus vero gulæ deditus sabbato 3 die & dominico. Ante tempus computat pascha, & ante plurimos dies escas parat. Secum voluit attonitus famulus ventris, quibus cibis epulabitur, DE I autem seruus quibus gratia ditabitur. Mox ut aduenit hospes, in charitate rotus ex gulæ concupiscentia mouetur, detrimentumque suum consolacionem fratri exigit. In aduentu quorundam vinum bibere statuit, & di virtutem abstinentiæ sibi videtur occulere, virtus seruus efficitur. Contine ventrem, ne ipse ab eo nearis, tuncq. incipias cum rubore confusionis continere. Norunt quid dixerim qui in secretam fo ueam inciderunt, viri aut eunuchi hoc experti sunt. Ventrem cogitatione sempiterni ignis circumcidamus. Quidam enim cum huic obtempassent, postremo membra sua asciderunt duplumque mortem sibi consciuerunt. Animadu temus si inquiramus diligentius, naufragia nostra omnia ab isto fieri. Mens iciunantis cum sobrietate orat, intemperantis autem impletur immundis imaginibus. Ventris saturitas exiccaunt fontes: sin vero ille siccatur, pariet & latices. Quod ventri dum obsequitur fornicationis spiritum vincere vult, is ei similis est, qui oleo incendium extinguere nititur. Si affligatur venter, humiliabitur cor: sin autem ille soueatur, superbit cogitatio. Considera te ipsum prima dici hora, meridie, & vespere antequam sumas cibos atque, ex hoc addisces iciunij utilitatem. Exulta

GVLA A. GRAD. XIII. 15

eat nanque mane atque appropinquat cogitatio. Sexta vero cum aduenerit, aliquanto remissior fit. Circa vero solis occasum, prorsus humiliatur. Afflige ventrem & omnino frænabitur lingua. Quippe multitudine escarum hæc neruos accipit. Pugnans pugna aduersus ventrem, & sobrietati propter hunc maxime stude. Nam si modicum laboraueris, continuo erit dominus adiutor tuus & cooperabitur tibi. Laxi & molliti utres capaciores fiunt, sin autem negligantur minus capient. Qui ventem ingurgitat, dilatauit intestina. Qui vero aduersus hunc pugnat contraxit ac restrixit illa, his autem restrictis nil opus est pluribus cibis, tuncque iam naturaliter ieiunantes efficimur. Sitis nonnunquam sedauit sitim, fame vero famem abscindere & durum est, & impossibile, si quando te vicerit, tunc doma te ipsum laboribus. Quod si per infirmitatem id fieri non potest, vigilijs aduersus rursus pugna. Si grauantur oculi, opus manuum arripe. Si vero non adsit somnus, noli id tangere. Nam possibile non est deo & mammonæ, hoc est, deo & operi manuum & mentem afflister. Neque illud te lateat quod plerunque dæmon stomacho insidet nostro, facitque ut homo nonnquam satietur, etiam si vniuersam comedet Aegyptum, totumque Nilum biberit. Post cibum gulae iniquus spiritus abcedit, fornicationisque in nobis spiritum immittit. Illaque quid fecerit nuncians: apprehende, inquit, illum, occupa & conturba, nam ventre distento non multum in deiciendo laborabis. Qui cum venerit, continuo subridet, somnoque deuinctis nostris manibus & pedibus omnia quæcumque

voluerit facit atque animam nostram corpusque
contaminabit phantasijs, inquinationibus, obsec-
nique liquoris egestionibus. Et est sane mirandum
spectaculum, videre incorpoream mentem sedi
corporis colluuiione maculari atque obscurari, et
demque rursus per carnis huius luctum emunda-
ri atque in tenuissimam naturam suam redire substa-
tiam. Si angustam duramque viam pergere Christo
promisisti, reprime ventrem. Hunc enim si fo-
cas atque distendas, paeta & conuenta cum do-
mino tuo irritasti intende animo ut audias dicen-
tem: Lata & spatiofa est via ventris quae dicit ad
perditionem fornicationis, & multi sunt qui in-
grediuntur per eam. Et quam angusta ianua atq;
arcta est via ieunij, quae dicit ad viam castitatis,
& pauci sunt q; per eam ingrediuntur. Princeps ca-
demonum qui cecidit Lucifer, & princeps vitori
concupiscentia gulæ. Cum ad mensam epulis in-
structam discumbis, procedat in medium iudicii
mortisq; memoria, vix enim vel sic parvū cōcupi-
centiae obſistet. Dū calicem bibis, memento item
aceti & fellis domini tui, prorsusq; aut continebis
aut certe per gemitum sensu humiliore eris. Noli
errare, nunquam à Pharaone liberaberis, neq; fu-
pernum pascha celebrabis, nisi semper amaritudi-
nes & azyma comederis. Amaritudines sunt ieu-
nij violentia & afflictio. Azyma vero sensus mini-
me instar. Imprimatur omnino respirationi tu-
sermo ille dicentis: Ego autem cum mihi dæmo-
nes molesti essent i.c. & hu. in. i.a. m. & o. m. in
singu animæ meæ adhæsit. Ieunium est natura
violentia, circuncisio suavitatis faucium, incendi
uorum omnium abscisio, malorum cogitationū
amputatio, insomniorū liberatio, orationis mudi-
tia, insigne lumē animæ, metis custodia obca: ati-
onis so-

enis solutio, cōpunctionis ianua, suspiriū humile, lēta contrio, loquacitatis abdicatio, quietis occasio, obdientiæ custos, somni leuigatio, sanitas corporis, tranquillitatis author, peccatorum remissio, paradisi porta& delitiæ. Interrogemus ut alios ita & hunc, imo vero præ alijs omnibus hūc nostrorum hostium nequam præceptorem, vitiorum ianuam, ruinam Adam, Esau perniciem, interitum Israelitarum, Noe turpitudinē. Gomorrahorum proditorem, Loth crimen, filiorum Hēly exterminatorem, inquisitionum ducem vnde dignatur, qui nam sint cius nati, quis item sit à quo conteratur, & à quo in finem perimitur. Dic nobis o mortalium omnium nimium violenta domina, quæ omnes auro inexplebilitatis emisti, vnde tibi introitum in nobis paras? quidue post ingressum tuum parare consueisti? & quis nam sit tuus ex nobis exitus, quo nam modo scilicet abs te liberamur? illa vero agitata contumelijs nobis ita tyrannice ceruēta ferociaq; respondit: Quid me maledictis incessitis, qui mihi estis obnoxij? aut quomodo separari à me studetis, quæ naturæ connexa sum: ianua mea natura ciborum est, consuetudo vero inexplebilitatis mihi causa est. Porro materia perturbationis meæ, consuetudo quam dixi, atque indolentia animæ mortisq; irremissæ. Stirpium vero mearum nomina quomodo queritis addiscere? Di numerabo eas & sup a. enam multiplicabuntur. Primogenitorum tamen meorum, eorum qui huiusmodi sunt appellations audite. Filius primogenitus meus fornicationis incensor est, secundus ab illo est obdurationis author, somnus est tertius. Mare cogitationum, inquisitionum fluctus, profundumq; secretarum atq; ignotarum immunditarum ex me

procedunt. Filiæ vero mœx sunt desidia, loquacitas, cōfidentia, scurrilitas, risum mouens, contumelie, ceruicis duritia, tarditas ad audiendum, insensibilitas, captiuitates, elatio atque tumor, temeritas, mundi amor, oratio immunda, cui succedit fluctus cogitationum, nonnunquam vero calamitas quoque præter omnem spem & expectacionem, quas necessario desperatio sequitur omnino acerbior & grauior. Oppugnat quidem me, sed superat peccatorum memoria, inimicitias perniciencia contra me gerit mortis intenta cogitans nihil vero in hominibus est quod me perfecte distruat. Qui paracletum possidet, interpellat adsum me, illeque exoratus non permittit me operari vitiouse. Qui vero nullum illius gustum satis perunt, omnino dulcedinis ac suavitatis meæ pliuntur illecebris.

Annotaciones in gradum. 14.

- 1 In signum Græcismus est: Græci enim Σημεῖον / ne adiectione ullius verbi vel nominis usurpat, / huius vel istius rei signum vel argumentum est.
- 2 hic Corporis motus, hoc est inordinata gula, compescientia in onisibus & iustis est insignis, vel argumentum corruptionis adeo, ut hoc signo admoniri, eant sibi ab omni excessu. Rei vero & fontes rationis ab excessa sibi cauere debent, sed etiam a luxuria abstinere, & perpetuo iejunio se affligere.
- 3 Hoc est vitijs & improbi nullam sue salutis habentes rationem quotidie festiuitates celebrant.
- 4 Sabathi & dominici diei potius quam aliorum fasti mentionē: ratio est, quia cæteris diebus monachus venires in Oriente iejunabat: hisce vero duobus iejunis vigilijs totius septimanæ fatigatos se reficiebat de Casianum lib. 3. cap. 9. &c. 11. Capite vero 10. 11.

loquād
, conti-
ndum, n
or, tem-
succe-
o calan-
pectati-
r omni-
ne, sed
ias per-
ogitanc
fecte de-
at ador-
r me op-
um sub-
meas
cōsider
r paut, p
vest. u
ula com
largumi
ii, cau
s nonia
m alatu
tis habi
orum fa
chi ve
ie iunij
ebant
ero 10.14
litionem assignat, cur non monachi, in Oriente perinde atque in Occidente Sabbato ieunent.

- 4 Sensus est: saturitas ventris fontes lachrymarum exercitat: si autem venter ieunio affligatur, uberrimae lachrimæ ulro erumpent.
- 5 Ex hoc loco conuincitur, veteres monachos semel tam- tum in die, idque sub solis occasum commedisse.
- 6 Contraria fuit Aegyptiorum monachorum consuetudine & disciplina, qui simul orabant & laborabant: Vide de Casti, libr. 2. cap. 24. de Instit monachorum.

De incorruptibili castitate, Gradus XV.

Audiuiimus modo vesanam gulæ concupiscentiam, suam esse progeniem libidinis & fornicationis pugnam allerentem. Quod sane mirum non est, docet enim nos hoc ipsum vetus ille noster pater Adam. Nam nisi gulæ illecebbris superat^r fuisset, nunquam quid esset coniūx agnouisset. Qui igitur primum mandatum seruāt in secundum non incident prævaricationis malum, sed permanent filij Adam modicum quid ab angelis minorati, atque istud ne immortale maneat malum; (ut ait vir ille summus cui cognomen theologia dedit). Castitas est incorporeæ naturæ familiaritas. castitas est Christi iucundum diuersorum terrestrisque clipeus cordis. Castitas excessiva naturæ abnegatio, corporisq; mortaloris atque corruptibilis reuera ad incorpoream spiritualemque substantiam contentio. Castus ille est qui amore amorem exclusit, ignemque igni spiritus extinxit. Pudicitia genera' e virtutum cognomen omnium est. Pudicus est ille, qui ne in somnis quidem ullum motum ullamque status sui mutationem sentit. Pudicus est ille qui & in somnis quidem perfectam semper insensibilitatem incorporū specie & varietate possedit. Hęc regula huiusmodi